

Midas ve Sihirbaz • İsmet Bertan

Genç Kitaplar • Anadolu'da Bir Zamanlar Dizisi • Roman • 236 sayfa • Önerilen sınıflar: 6, 7, 8, Lise
MİLLİ KÜLTÜRÜMÜZ • ZAMAN ve MEKÂN • KİŞİSEL GELİŞİM • SANAT
Frigya • Eski Mısır • yolculuk • dans • mitoloji • efsaneler • meslek seçimi • inançlar • aşk • tarih •
arkadaşlık • doğaüstü güçler • Anadolu uygarlıkları

Belgeselci ödüllü yazar İsmet Bertan'ın, Anadolu'nun önemli tarihsel dönemlerine ışık tutan epik romanları koleksiyonu "Anadolu'da Bir Zamanlar"ın 4. kitabı, günümüzden 3000 yıl önce İç Batı Anadolu'da büyük bir uygarlık kuran Frigler'i konu ediyor. Başkent Gordion'da (Polatlı yakınları) baba mesleklerini sürdürmektense, kendilerine farklı yollar çizen dört genci anlatan roman okuru, Demir Çağ'ın efsaneleriyle ünlü Frigya ülkesine, Ege dünyasının ve Eski Mısır'ın büyülü kentlerine götürüyor. Gizemli bir dünya yaratan yazar, günümüze taşınan geleneklerin ve yaşam biçimlerinin izini sürüyor.

Honas, Gordion kentinde birlikte büyüdüğü Prens Midas ve arkadaşlarından ayrılıp, babasını bulmak üzere Mısır yollarına düşer. Memfis'te hayatını kurtardığı Sihirbaz Nostra sayesinde özel güçler kazanır. Ancak, firavuna suikast planına kulak misafiri olunca, canını kurtarmak için ülkesine dönmeye karar verir. Honas'ın özel gücü ve dönüş yolunda karşılaştığı gezgin dansçı kabile, yakın geleceğin Frigya hükümdarı Prens Midas'ın da, arkadaşlarının da yaşamını etkileyecektir...

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Babasının çağrısıyla Teb kentine giden Honas'ın mezarlar inşa ettiğini öğreniyoruz. Eski Mısırlılar için mezar ne anlam ifade ediyor? O dönem insanı için hayattayken mezarının yapılması sizce nasıl bir duygu?
- 2- Bastet, ocağındaki ateşin sönmesini nasıl yorumluyor? Tarihsel, toplumsal oluşumda ocak-ateş neyi simgeliyor? Bu simge bugüne nasıl yansıyor?
- 3- Honas'la Bastet'in aşkını nasıl tanımlasınız? Bugünün aşklarıyla karşılaştırdığınızda hangi farklılık ve benzerlikler ortaya çıkıyor?
- 4- Eski Mısır ve Anadolu uygarlıklarında satın alma ve ödemeler için ne tür yöntemler kullanılıyor? Örneklerle açıklayın. Bu yöntemin bugün toplumlarda bir karşılığı var mı?
- 5- İkinci bölümde Honas, Orella'nın hangi yaşam felsefesini benimsemek istiyor? Orella ve Romlar'ın bu felsefesi sizin için ne ifade ediyor? Yazar, Romlar'ın inançları ve yaşam tarzları hakkında hangi bilgileri veriyor?
- 6- Mitolojide Midas'ın en büyük utancı ne? Romanda Orella, Midas'a bu konuda ne öğütlüyor? Dostları uzun yıllar boyu aynı öğüdü verdiği halde neden Midas, Orella'nın bir kez söylemesiyle ikna oluyor? Bu arkadaşlarına haksızlık değil mi? Siz benzer tepkiye hangi konularda, çevrenizdeki kimlerde rastladınız?
- 7- O dönemlerin yaşamına ve inancına egemen olan olağanüstü güçlerin, sihrin ve büyünün bugünkü uzantıları neler? 3000 yıl öncesinden gelen bu eğilim ve inançların değişmesi olasılığı nedir?
- 8- Sizce yazar, son bölümü "Hayat Kervanı" olarak isimlendirmekle ne demek istemiş? Bunun yolculuk süreci ve varılan yerlerdeki törenlerle ilgisi olabilir mi?
- 9- Gordion ve Frigya'nın Sardes tacirlerinin gözdesi olmasının nedenleri neler? O dönemlerde ticaret yapmanın ne tür riskler içerdiğini anlıyoruz?
- 10- Kehanet Merkezi'nde düzenlenen, bir kızın tünelde ölmesine ve Midas'ın fenalaşmasına neden olan törenle ilgili neler söylenebilir? Başrahibin beklentisi ve davranışları, dönemin inanç dünyası için neler düşündürüyor?

- 11- Romanda anlatılan eski Anadolu uygarlıklarında hangi nedenlerle, ne tür şenlik ve kutlamalar düzenleniyor; bu törenlerde hangi etkinlikler yapılıyor? Bu kutlama biçimlerini bugün yapılan törenlerle karşılaştırın.
- 12- Kral Gordios ve Kraliçe Aris'in ölümüne neden olan hastalık nedir? Nasıl bir tedaviyle kurtulabilirlerdi?
- 13- Honas, Midas, Aurora ve Argos'un arkadaşlık ilişkisinde öne çıkan davranış biçimleri ve duygular neler? Bu ilişkilere bakarak eski Anadolu uygarlıklarındaki sınıfsal ilişkiler için neler söyleyebilirsiniz?
- 14- Romanda, 3000 yıl öncesinin barınma, yolculuk, konaklama, arkadaşlık ve iletişimle ilgili ne tür ayrıntılar dikkati çekiyor? Örneklerle açıklayın.

YARATICI ETKİNLİKLER...

- **Münazara:** 5 öğrenci jüri olarak belirlendikten sonra kalanlar iki gruba ayrılınsın. Bir grup, sözcüleri aracılığıyla, "Tarih, tarihi romanlardan da öğrenilebilir," görüşünü, diğer grup, "Tarih, tarihi romanlardan öğrenilemez," görüşünü savunsun. Romanlardan örneklerle somutlaştırılan savunmaların sonucunda öğrenci jürisi hangi görüşün daha ikna edici olduğuna karar versin.
- **Harita çalışması:** Kitabın girişindeki haritayı akıllı tahtaya aktarın ya da büyük bir kâğıda geçirin. Romanda adı geçen yerleşimlerin bugünkü karşılıklarını, konumlarını bularak harita üzerinde göstermeye çalışın. Harita üzerinde Honas'ın yolculuk rotalarını da izleyin.
- **Tartışma:** Herkes 15 dakika, internetten Frigya'yı ve Gordion'u araştırınsın; bu ülke ve başkenti hakkında bilgi toplasın. Sürenin sonunda çember şeklinde yerleşen öğrenciler, bu uygarlıkla ilgili bir beyin fırtınası yapsın. Tarihi, ekonomisi, inançları, yönetimi, dış ilişkileri, giyim ve yaşama kültürü, coğrafi ve sosyolojik konumu, kuruluşu ve yok oluşu, tarihteki yeri ve efsaneleri gibi ayrıntılarda elde edilen bilgiler paylaşılınsın. Öğrenciler, her turda bir bilgi/cümleyle katkıda bulunarak efsanevi Gordion kentini ve Frigya uygarlığını yakından tanınsın.
- **Müzik:** Midas'la ilgili ünlü efsaneyi konu alan; Güngör Dilmen'in teksti üzerine Ferit Tüzün'ün bestelediği "Midas'ın Kulakları" isimli operanın videolarından bölümler izleyin. Midas mitolojisindeki unsurların operada nasıl kullanıldığını inceleyin. Dönemin manzarasını ve Kral Midas için getirilen yorumu tartışın.
- **Örnekleme:** Öğrenciler ikişer kişilik gruplara ayrılınsın. Her ikili, Sihirbaz Nostra'nın Honas'a bahsettiği doğaüstü güç bugün kendinde olsa, o gücü nasıl ve ne için kullanacağını hayal etsin. Hayaller tahtaya yazılınsın. Bakalım grupların ortak hayalleri neler olacak?
- **Resimleme:** Romanda pek çok şenlik ve şölen anlatılmış. Herkes bunlardan istediği birini hayalinde canlandırdığı biçimde resimlesin. Resimler, sınıfta ya da okul koridorunda oluşturulacak "3000 Yıl Önce Anadolu'da" köşesinde sergilensin.
- **Oyun:** Öğrenciler 3 kişilik gruplara ayrılınsın. Her grup bir sözcük avcısı gibi davranarak romanı tarasın ve yazarın kullandığı dönemsel sözcükleri belirlesin. Bunların anlamlarını yazarak hakem olarak saptanan 2 öğrenciye versin. Gruplar sözcüklerini ve anlamlarını hakemlere verdikten sonra her grup sözcüklerinden birini, anlamını bilmesi için bir diğerine sorsun. Bu soru-cevap oyunu birkaç tur sürdürülebilir. Kendine sorulan sözcüklerin anlamını iki kez bilemeyen grup elenir. Sona kalan 3 gruba "sözcük avcısı" olarak sembolik armağanlar verilir.
- **Araştırma:** "Mitoloji" kavramını ve neyi kapsadığını araştırın. Anadolu mitolojileri nelerden oluşur; mitolojinin bilinen, bilinmeyen ve yanlış bilinen unsurları nelerdir? Mitoloji bir ülkeye nasıl yarar sağlar? Bu yararın dünya genelinde tanınmış örnekleri nelerdir? Benzeri soruların yanıtlarını araştırın.
- **Yazma:** Roman, Midas'ın kral olmasıyla bitiyor. Herkes, Midas'ın krallık dönemini araştırınsın ve "Kral Midas ve Frigya" isimli bir yazı yazsın. Midas'ın değerinin ve Anadolu için öneminin daha iyi anlaşılmasını sağlayın.